

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

C91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

Суслікова Ніна	АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС: ПОДАТКИ ТА ЇХ РОЛЬ У ДЕРЖАВІ	142
Тарасенко Кристина	ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТИВ У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	146
Тимчаковська Анна	ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ ДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОКУМЕНТУВАННІ	149
Уцеховський Максим	СОЦІАЛЬНІ МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ МОЛОДІ	153
Федорук Світлана	СТРАТЕГІЇ ЕМОЦІЙНОЇ ПОЛЯРИЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДЕБАТАХ: ЛІНГВОПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИСКУРСУ ПОПУЛІЗМУ	156
Цимбал С	ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА: ПОХОДЖЕННЯ ТА ІСТОРІЯ ТЕРМІНУ	159
Чабаненко Аліна	КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНИХ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ	164
Шафаренко Андрій Проноза Інна	ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН	168

НАПРЯМ 2

СУЧАСНІ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Волков Максим	UKRAINE FACILITY ТА UKRAINE SUPPORT LOAN (2024–2027) ЯК МОДЕЛЬ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ	173
Наумкіна Світлана	ІНКЛЮЗИВНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ,	178

3. Риндюк В. І., Кучинська О. Ю. Юридико-технічні аспекти адаптації законодавства України до законодавства ЄС. 2024. URL: <https://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/law/article/view/855>
4. Фокін Я. Ф. Імплементація європейських стандартів у правове поле України: секторальні реформи та виклики інтеграції в ЄС. 2025. URL: <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/340>

ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ ДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОКУМЕНТУВАННІ

Тимчаковська Анна Сергіївна,

студентка 4 курсу, спеціальність 081 «Право», Навчально-Науковий інститут
психології та суспільних наук,

Університет Ушинського, м. Одеса

Науковий керівник:

Долженков Олександр Федорович,

д. юрид. н., професор, професор кафедри політичних наук і права,

Університет Ушинського, м. Одеса

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року стало каталізатором безпрецедентної за обсягами та методологією роботи з документування міжнародних злочинів. Станом на сьогодні Офіс Генерального прокурора України зареєстрував десятки тисяч проваджень за фактами воєнних злочинів, що вимагає принципово нових підходів до фіксації доказів – як на національному рівні, так і у відповідності до стандартів Міжнародного кримінального суду. Особливістю саме української практики є те, що документування здійснюється у реальному часі, безпосередньо під час триваючого збройного конфлікту, що створює унікальний емпіричний матеріал для криміналістичної науки.

Серед ключових особливостей фіксації доказів воєнних злочинів – багатосуб'єктність процесу. До збору доказів залучені Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національна поліція, Офіс Генерального прокурора, а також неурядові правозахисні організації (Харківська правозахисна група, Центр прав людини ZMINA, ГО «Прожектор» тощо). Така децентралізована модель потребує жорсткої координації та уніфікованих стандартів процесуальної фіксації, оскільки матеріали, зібрані різними суб'єктами, мають бути придатними для використання як у національних, так і у міжнародних судових інстанціях [1, с. 150].

Центральне місце в сучасній системі фіксації доказів займають цифрові технології. Йдеться про супутникові знімки (зокрема компанії Махат Technologies, які зафіксували облогу Маріуполя, події у Бучі та Ірпені), дані аерофотозйомки безпілотників, перехоплення радіоперемовин противника, метадані фото- та відеоматеріалів із соціальних мереж, а також дані хмарних сервісів. Цифровізація криміналістичної та судово-експертної діяльності, використання дронів, 3D-сканерів, мобільних ДНК-лабораторій дозволяє отримувати унікальні докази та забезпечує високоточну обробку даних із мінімізацією суб'єктивізму у формуванні доказової бази [2, с. 281].

Окрему категорію інструментів становлять державні цифрові платформи для збору свідчень від громадян. Урядом створено портал warcrimes.gov.ua, інтегрований з базою даних I-DOC, що дозволяє систематизувати та аналізувати повідомлення про злочини. Активно використовуються чат-боти «єВорог», бот СБУ, Tribunal.ua, War Crime Bot, які дозволяють громадянам оперативно надсилати фото-, відео- та текстові свідчення. Окремої уваги заслуговує міжнародний мобільний додаток [eyeWitness to Atrocities](http://eyeWitness.to), який завдяки вбудованим протоколам верифікації (фіксація геолокації, дати, відсутність редагування) забезпечує допустимість зібраних матеріалів у міжнародних судах.

Водночас використання цифрових доказів стикається з низкою процесуальних проблем. Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України не містить достатньо деталізованих норм щодо обігу електронних доказів,

правил огляду вебресурсів і роботи з даними хмарних сервісів та мобільних застосунків. У зв'язку з цим у науковій літературі обґрунтовується потреба нормативного закріплення мінімальних стандартів процесуального обігу цифрових доказів, а також підзаконних міжвідомчих інструкцій цифрової криміналістики. Європейський суд з прав людини у справі *Khan v. the United Kingdom* сформулював позицію, відповідно до якої допустимість цифрових доказів залежить не лише від законності їх отримання, а й від забезпечення справедливості судового процесу в цілому [3].

Особливе значення має дотримання міжнародних стандартів роботи з цифровими доказами, насамперед Берклійського протоколу про цифрові розслідування з відкритих джерел (Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations), ухваленого під егідою УВКПЛ ООН та Каліфорнійського університету в Берклі. Цей документ встановлює методологічні вимоги до збору, верифікації, збереження та аналізу цифрових матеріалів, забезпечуючи їх допустимість у міжнародних судах. Інтеграція стандартів Берклійського протоколу в національну практику є необхідною передумовою успішного представництва українських матеріалів у Міжнародному кримінальному суді та потенційному спеціальному військовому трибуналі [4, с. 283].

Таким чином, український досвід фіксації доказів воєнних злочинів демонструє формування нової парадигми міжнародної кримінальної юстиції, в якій цифрові технології є не допоміжним, а одним із центральних інструментів доказування. Подальший розвиток цієї системи потребує: (а) нормативного закріплення в КПК України стандартів обігу цифрових доказів; (б) ратифікації Другого додаткового протоколу до Будапештської конвенції про кіберзлочинність; (в) створення акредитованих лабораторій цифрової криміналістики; (г) посилення координації між державними органами та неурядовими документаторами. Український кейс має шанс стати міжнародним прецедентом ефективного використання цифрових технологій для відновлення справедливості.

Список використаних джерел:

1. Бондар В. С., Парфьонов В. Ю. Про особливості застосування новітніх технологій у документуванні воєнних злочинів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. № 3. С. 145–152.
2. Косохатко Б. С. Проблеми використання розвідки з відкритих джерел при розслідуванні злочинів, вчинених у межах міжнародного збройного конфлікту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 87. С. 277–284.
3. Погорецький М. А. Документування і доказування міжнародних злочинів в Україні: процесуально-криміналістичні та цифрові стандарти прийнятності доказів для Міжнародного кримінального суду та спеціального військового трибуналу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 6. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/347514> (дата звернення: 14.05.2026).
4. Кропивка Р. О. Правовідносини прокурора зі слідчим та оперативними підрозділами під час досудового розслідування воєнних злочинів. *Вісник кримінального судочинства*. 2024. № 3–4. С. 265–283. DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2024.3-4/265-283>.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**